

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Изх. № 01-00-221

София, 06.07.2018 г.

ДО
Г-Н ХАСАН АДЕМОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ТРУДА, СОЦИАЛНАТА И
ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА
КЪМ 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
На Ваш № КТСП-853-08-15 от 05.07.2018 г.

ОТНОСНО: Проект на Закон за лична помощ № 854-01-64, внесен за разглеждане от Народното събрание от г-жа Корнелия Нинова и група народни представители на 04.07.2018 г.

УВАЖАЕМИ Г-Н АДЕМОВ,

Във връзка с изпратения ни за становище проект на Закон за лична помощ № 854-01-64, внесен за разглеждане от Народното събрание от г-жа Корнелия Нинова и група народни представители на 04.07.2018 г., Ви информираме следното:

Аналогични предложения за законова регламентация на тези обществени отношения се съдържат и в проекта на Закон за личната помощ, изпратен от омбудсмана на Република България до министъра на труда и социалната политика предложен за разглеждане на заседанието на Националния съвет за интеграция на хората с увреждания, по който Министерството на финансите вече е изразило своето становище, което поддържа, а именно:

Съгласно чл. 1 и чл. 2 от законопроекта за личната помощ, законът урежда условията и реда за предоставяне и ползване на лична помощ от лица с увреждания и има за цел чрез осигуряването на лична помощ да подпомогне лицата с увреждания да упражнят основните си права, да имат възможности за избор, независим живот, активно включване и участие в обществото и достъп до услуги и дейности. По наше мнение, не съществуват обективни пречки държавната политика по отношение на хората с увреждания да бъде провеждана посредством действащото законодателство и съответните национални и европейски стратегически документи. Възприетия подход към предложеното обособяване на уредбата на обществените отношения, свързани с личната помощ на хората с увреждания в Република България, в отделен закон не е в съответствие с правилото, въведено с чл. 10 от Закона за нормативните актове. Посочената законова разпоредба изисква обществените отношения от една и съща област да се уреждат с един, а не с няколко нормативни актове от същата степен, а в случаите когато обществените отношения спадат към област, за която има издаден нормативен акт, тези обществени отношения да се уреждат с неговото допълнение или

изменение, а не с отделен акт от същата степен. Основателно възниква въпросът какво налага приемането на специален закон за уреждане на въпросните отношения и не могат ли целите да бъдат постигнати в рамките на действащото законодателство при необходимост от приемането на промени в съответните закони и/или нормативни административни актове, както и при нормативно регулиране чрез съответните инструменти, мерки и дейности в рамките на провежданите от компетентния орган в тази сфера на политика. От това следва, че нормативният акт (и в частност – законът) трябва да предлага пълна уредба на материята, до която се отнася. В конкретния случай регламентацията на обществените отношения, свързани с интеграцията на хората с увреждания, е предмет на Закона за интеграция на хората с увреждания, а доколкото съгласно чл. 4, т. 5 от този закон един от начините, чрез които се осъществява тази интеграция, е предоставянето на социални услуги, приложение намират и разпоредбите на Закона за социално подпомагане. Поради това считаме, че регламентацията на обществените отношения, свързани с предоставяне и ползване на лична помощ от лица с увреждания, би трябвало да намери място в нормативния акт, уреждащ обществените отношения в тази област (Закона за интеграция на хората с увреждания), като при преценка за необходимостта от това се направят и съответни промени в Закона за социално подпомагане, а не правната уредба да се изнася в отделен нов закон, който да действа едновременно със Закона за интеграцията на хората с увреждания, още повече, че предложената със законопроекта уредба не показва достатъчно ниво на съгласуваност със свързана уредба в действащите закони. Приемането на специален закон за тази конкретно социална услуга не би допринесло за адресирането на основните проблеми и потребности на хората с увреждания.

Според нас, следва да бъде извършен цялостен преглед и реформа в социалните политики за хората с увреждания с оглед на това да се гарантира адекватно тяхната социална защита, както и да се усъвършенства механизма за разпределение на средства от държавния бюджет за хората с увреждания. Не представлява пречка това да се реализира в контекста на предприетите действия от страна на Министерството на труда и социалната политика за разработването на нов Закон за социалните услуги, за който има вече изготвена концепция, както и съответната промяна в Закона за интеграция на хората с увреждания. Паралелно с предприетите законодателни инициативи от страна на социалното министерство се разработва и нов модел на финансиране на социалната услуга „Личен асистент“, финансирана от държавния бюджет с цел устойчивост на услугата. На мнение сме, че е необходимо да се търси по-добра целенасоченост на подкрепата, която държавата предоставя, като е важно да се повишава ефективността на действащите програми, като се усъвършенства и надгради действащата нормативна уредба в тази сфера на политика.

Не намираме достатъчно аргументи и не подкрепяме предложения вариант по отношение на провеждането на държавната политика за предоставяне на лична помощ за хората с увреждания да се осъществява от нова, специално създадена за целта агенция с нейните областни структури. По наше мнение, не е оправдано създаването на нова структура (Агенция за правата на хората с увреждания), което се допуска като една от възможностите по чл. 6 от законопроекта. Такъв подход е неефективен и би довел до дублиране на функции със съществуващи към момента институции, на които би могло да бъде възложено осъществяването на съответните дейности.

Предварителната оценка на въздействието и мотивите към законопроекта не дават обективна оценка на финансовата рамка на предложената асистентска услуга. От материалите не става ясно дали разчетите са актуализирани и са взети предвид всички потенциални

ползватели, тъй като в настоящия проект от тази услуга могат да се възползват и лицата, настанени в специализирани институции, както и ползвателите на други сходни услуги, финансирани с публични средства.

По наше мнение, подготвените разчети за необходимите финансови средства не са в съответствие с предвидените финансови ангажименти по законопроекта, като например не са обхванати разходите, свързани с администрирането на услугата. Не са ясни критериите за определяне на обема и обхвата на услугите за лицата, за което становище следва да даде Министерството на труда и социалната политика. Освен това Министерството на труда и социалната политика следва да се произнесе, дали осигурените средства, които са описани по предварителната оценка съответстват на обхвата.

В тази връзка смятаме, че представения към проекта финансов разчет за необходимите средства за прилагане на предлагания проектозакон не е коректен и не съответства на действителния брой на нуждаещите се ползватели на лична помощ в необходимия обем и обхват.

Във финансовото въздействие на законопроекта следва да бъдат взети предвид и остойностени и други аспекти от проектозакона, за които не намираме информация в представените ни материали. Предвижда се от лична помощ да се ползват и чужденци, за което не са предложени прогнозни стойности. Липсват разчети и по отношение на възможността ползвателят на лична помощ да ползва повече от един асистент. В материалите не е представена и финансова оценка по отношение необходимостта от сключването от страна на доставчиците на социалната услуга на задължителна застраховка за евентуални имуществени вреди, причинени от асистентите на ползвателите на услугата, както и административните разходи на държавния орган, общините и неправителствените организации, които ще бъдат доставчици на услугата.

Също така, подготвените разчети и мотивите към законопроекта не дават отговор дали този обем от допълнително необходими средства, посочен от вносителя в размер на 150 млн. лв. биха били достатъчни за прилагане на мерките и дейностите по проектозакона, за да осигурят асистентски грижи в подкрепа на хората с увреждания в необходимия за тях брой часове. С посочените средства за финансиране на мерките по този закон, към момента се осигурява заплащането от държавния бюджет на асистентски услуги и на други лица, извън обхвата на хората с увреждания. В предлагания проектозакон не се съдържат разпоредби, които да уреждат замяна на гореизброените помощи с лична помощ в съответствие с проектозакона, но по наше мнение предложенията следва да се консултират с тези заинтересовани страни, за които правата им биха отпаднали при пренасочването на средствата по този законопроект.

Направените от нас разчети показват, че при допускането, че работната заплата на асистента е 1,1 от минимална работна заплата за страната (по средносрочната актуализирана бюджетна прогноза МРЗ за 2019 г. е 560 лв.), при 8 часов работен ден на асистента за около 88 000 възрастни и деца с увреждания с чужда помощ, без да се отчитат необходимите допълнителни разходи за администриране на дейността от доставчиците на социалната услуга, необходимият ресурс възлиза на около 781,5 млн. лв., а в представените ни материали направения разчет е за 305,8 млн. лв., като не са представени мотиви за предвидения ограничен обхват на лицата и на броя на часовете, при положение, че в преработения вариант на законопроект е отпаднало ограничението за максималния брой часовете, полагащи се на едно лице за един месец.

Важно е да се отбележи, че със Закона за държавния бюджет на Република България за 2018 г. за мерки и дейности по политиката за хората с увреждания са планирани средства в размер на **679,3 млн.лв.** или както следва:

По Закона за интеграция на хората с увреждания	268 345 300 лв
По Закона за семейни помощи за деца- месечни помощи за отглеждане на дете с трайно увреждане	161 104 000 лв
НПДЗ - Национална програма "Асистенти на хората с увреждания"	6 763 939 лв
чл. 103 от КСО - добавка за хора с увреждания над 90% с чужда помощ	88 200 000 лв
За дофинансиране на дейността на национално представителни организации на и за хората с увреждания	4 400 000 лв
Социални услуги без местни дейности	150 462 312 лв
Общо	679 275 551лв.

Предвид горните разчети, които не са напълно всеобхватни и изчерпателни, при обсъждането на законопроекта следва да се има предвид, че за постигането на поставените в законопроекта цели е необходимо да се прецизира и мобилизира целият предоставен към момента публичен ресурс за хора с увреждания, но следва да се има предвид, че този публичен ресурс е насочен към всички хора с трайни увреждания, а не само към тези с 90% степен на увреждане и с чужда помощ.

В заключение Министерството на финансите не подкрепя представения законопроект и считаме, че приемането му не допринася за адресирането и разрешаването на основните проблеми на хората с увреждания, които се нуждаят от асистентски грижи. На мнение сме, че усилията следва да се насочат към цялостен преглед на съществуващите социални политики за хората с увреждания, като се търси максимална ефективност при предоставянето на финансова подкрепа от страна на държавата на всяко лице с увреждане.

МИНИСТЪР:

ВЛАДИСЛАВ ГОРАНОВ

